

Nieuwsbrief

sept. 2018
#81

Bezoekadres

De Bouwcampus,
begane grond
Van der Burghweg 1
2628 CS Delft

Postadres

Postbus 582
2600 AN Delft

Op de agenda:

- **11-10-2018**
Funderingsdag
- **29-10-2018**
Dag van de stad
- **1-11-2018**
PAOTM: Geotechnische risico's bij bouwprojecten
- **1-11-2018**
Nationaal verkeerskundecongres

Lezing Robert Mair

Een zeer bijzondere gast **4 oktober 2018** in Delft! Robert Mair, vooraanstaand onderzoeker aan Cambridge, belicht in een speciale lezing de sleutelrol van geotechniek. Hij presenteert ook nieuwe technieken voor het monitoren van constructies gedurende de gehele levensduur.
[>> Lees meer](#)

In deze nieuwsbrief:

- >> **NIEUWE ONDERBOUWING EN VERDIEPING**
- >> **INPUT VAN ALLE KANTEN, EN OUTPUT!**
- >> **OOK BIJ HET COB...**

Nieuwe Onderbouwing en Verdieping

Het is alweer de laatste editie van dit jaar, de **Onderbouwing van september**. Alle artikelen staan online voor u klaar in de **Verdieping**.

Het themagedeelte sluit aan bij het project **Common ground voor ondergrondse infra**. De artikelen gaan over allerlei aspecten van het aanleggen, verleggen en beheren van kabels en leidingen:

- **City Deal moet (ook) aardgasvrij dichterbij brengen**
De gemeente Amsterdam pakt het aardgasvrij maken van de stad gebiedsgericht aan, waarbij verschillende opgaven gecombineerd worden. In een pilot wordt onderzocht hoe ze dat proces het best structureel kunnen inrichten.
- **Graafschade: de weerbaarheid van de praktijk**
De daling van het aantal graafschades stagneert, ondanks de afspraken die de ketenpartijen de afgelopen jaren hebben gemaakt. Heijmans en Agentschap NL pleiten voor verdere samenwerking om te bepalen wat er speelt in de praktijk en te snappen waar en waarom het toch nog misgaat.

Ondergrondse infradag

In opdracht van ProRail organiseert Railcenter op **11 oktober 2018** een kennisevenement vol workshops, interessante sprekers en verrassende demonstraties op het gebied van ondergrondse infra. Het thema van de dag is 'ondergronds verbinden en verduurzamen'.

>> [Lees meer](#)

Nieuwe participant

Het COB-netwerk is weer een organisatie rijker geworden: **IHC**

Mining heeft zich aangesloten! Het bedrijf ontwikkelt onder meer technologie voor tunnelboormachines.

In het nieuws:

Twée dagen beton storten

Van maandagochtend tot dinsdagavond kwam er iedere tien minuten een betonwagen naar de Garenmarkt in Leiden. Ze stortten in totaal 3800 kubieke meter beton voor de vloer van de nieuwe ondergrondse parkeergarage.

>> [Lees meer](#)

Bouw ondergrondse fietsenstalling bij Amsterdam CS gestart

De centrumzijde van Amsterdam CS komt er **heel anders uit te zien**. Waar nu nog asfalt is en bussen hun haltes hebben, is straks water. Daaronder komt een nieuwe fietsenstalling met liefst zeventuizend plaatsen.

>> [Lees meer](#)

- [Investeren in zorgvuldige kostenverdeling](#)
Alleen al het inventariseren van de kabels en leidingen die verlegd moeten worden, was een megaklus bij de RijnlandRoute. Daarna volgde nog het bepalen van de schadevergoedingen, wat eveneens complex is. Hiervoor was wel een praktisch instrument voorhanden.
- [Convenant Rotterdam: graafrust, kostenreductie en minder hinder](#)
'Het venijn zit in de start, niet in de staart': een van de lessen die is opgedaan binnen het convenant Samenwerken in de buitenruimte in Rotterdam. In onderhoudsprojecten voor kabels en leidingen in de ondergrond kan de kostenreductie misschien wel oplopen tot twintig procent.
- [De visie van... Edith Boonsma](#)
Als projectleider van Common ground voor ondergrondse infra deelt Edith Boonsma alvast enkele bijzonderheden uit de interviews die tot nu toe voor het project zijn gehouden.

Er zijn ook interessante verhalen buiten het thema:

- [220 miljoen euro leefbaarheidsbaten bij A2 Maastricht](#)
- [Ondergrond moet Vlaamse steden ademruimte bieden](#)
- [MKBA's kunnen beter](#)
- [Infra die aan de wet voldoet, voelt niet automatisch veilig](#)
- ['Zonder de ondergrond lopen we vast'](#)
- [Afstudeeronderzoek: minimale waarde ondersteuningsdruk voor boorfrontstabiliteit](#)
- [Winnaars en genomineerden Schreudersstudieprijs 2018](#)

Input van alle kanten, en output!

Na zo'n dertig individuele interviews was het tijd voor een (nog) bredere aanpak. Op 4, 11, 12 en 18 september jl. werden stakeholders van Common ground voor ondergrondse infra per groep geïnterviewd. Op 19 oktober 2018 worden opgedane inzichten gedeeld tijdens de voortgangsbijeenkomst.

Het project [Common ground voor ondergrondse infra](#) omvat een analyse van de ontwikkelopgave, belangen, kennisvragen, instrumenten en oplossingen van alle bij de ondergrondse kabel- en leidingeninfrastructuur betrokken partijen. De groepsinterviews hebben vooral het beeld uit de individuele interviews bevestigd. Dat is belangrijk, want 'common ground' betekent tenslotte 'gedeelde grond': het doel is tot een gezamenlijke visie te komen waarin alle partijen zich gekend voelen. Om diezelfde reden wordt op 19 oktober 2018 een voortgangsbijeenkomst georganiseerd.

Groepsinterviews in september. (Foto's: COB)

Nieuw op de kennisbank:

[Langetermijnzettingen en meettechnieken Bloemendalerpolder](#)

Om te bepalen wat de beste manier is om op slappe bodem te bouwen, is in het kader van [Geo-Impuls](#) veel en lang gemeten aan de ondergrond van de Bloemendalerpolder. In een nieuw rapport zijn de zettingen en meettechnieken over een periode van vijf jaar geëvalueerd.

[>> Meer informatie](#)

Ook interessant:

[Vijf vragen over de Buisleidingenstraat](#)

In de ondergrond van West-Brabant loopt de Buisleidingenstraat. Onzichtbaar en in alle stilte worden tonnen gassen en vloeistoffen getransporteerd. Wat weet u eigenlijk van de Buisleidingenstraat?

[>> Lees meer](#)

[Tunnelplein op InfraTech](#)

InfraTech 2019 krijgt een themaplein gericht op tunnels. Het wordt een plek waar bouwers, ingenieurs, constructeurs, installateurs en fabrikanten de laatste stand der techniek kunnen laten zien. Of die ene bijzondere manier van samenwerken.

[>> Lees meer](#)

Op **19 oktober 2018** bent u van 9.00 tot 12.30 uur van harte welkom op de Bouwcampus in Delft. Op de agenda staat een terugkoppeling van de individuele interviews en de groepsinterviews. Vragen zoals 'herken jij dit?' en 'zie je dit ook zo?' komen aan de orde. De deelnemers bepalen gezamenlijk welke onderwerpen verder uitgediept moeten worden. Aanmelden kan bij Karin

Clement: karin.clement@cob.nl / 085 4862 410.

Ook bij het COB...

Bijeenkomst platform Veiligheid: 5 december 2018

Op sinterklaasdag komt het [platform Veiligheid](#) bijeen om terug te kijken en vooruit te blikken. Wat hebben de projecten het afgelopen jaar gebracht? En welke onderwerpen willen de deelnemers in 2019 op de agenda zien? Daarnaast zal Arjan Tromp zichzelf voorstellen als nieuwe coördinator.

Deelnemers tunnelprogramma

Wat waren we blij met zoveel sollicitanten voor het [tunnelprogramma](#)! Iedereen heeft een plekje gekregen, voorzitters en secretarissen zijn benoemd, expertteams gaan van start. Alle namen staan online op de projectpagina's, zie bijvoorbeeld [Modulair verbouwen](#). Veel projecten zijn al begonnen, anderen hebben binnenkort hun startbijeenkomst. Houd [LinkedIn](#) en de nieuwsbrief in de gaten!

Internationaal congres 27 nov. 2018: Beyond a tunnel vision

Volgende week wordt het programma van het congres [Beyond a tunnel vision](#) gepubliceerd. De dag staat in het teken van de renovatieopgave in de tunnelsector. Het congres vindt plaats op 27 november 2018 in Brussel.

Groeiboek Cybersecurity gaat groeien

Het huidige [groeiboek Cybersecurity](#) richt zich vooral op tunnelbeheerders. Voor een aanvulling met aandachtspunten en mogelijke maatregelen voor cybersecurity tijdens de ontwerpfase is [een nieuwe werkgroep](#) samengesteld, met oude en nieuwe leden. Op 9 november 2018 komt deze voor het eerst bijeen.

Diner van de Ondergrond

De afgelopen jaren ging de aandacht vaak uit naar tunnels, nu staan kabels en leidingen centraal tijdens het [Diner van de Ondergrond](#) op 7 november 2018. De editie van dit jaar vindt plaats in Boompjes, pal aan de Maas in Rotterdam. De gasten worden op persoonlijke titel uitgenodigd.

[Volg ons op Twitter @COBTWEET](#)

Heeft u leuke of interessante nieuwtjes, wetenswaardigheden of agenda-items?

Stuur ze dan naar redactie@cob.nl. We ontvangen uw bijdrage graag!

U ontvangt deze e-mail omdat u heeft deelgenomen aan een of meerdere activiteiten van het COB. Ontvangt u liever geen nieuwsbrieven meer van het COB? Dan kunt u zich hier afmelden